

TELİF HAKKI NEDİR?

- Telif Hakkı: Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır.
- Kısaca, orijinal bir yapıtın, eserin kopyalanmasına veya kullanılmasına izin vermeme hakkıdır.

TELİF HAKKI NEDİR?

- Telif hakkı özgün ve yaratıcı eser sahiplerine (yazar, sanatçı, besteci, tasarımcı, vd.) belirli bir süre için yasayla tanınan manevi ve ekonomik haklardır.
- Telif hakları koruma süresi, eser sahibi yaşadığı sürece ve ölümünden itibaren 70 yıldır.

TELİF HAKKI İHLALI

- Bir sanatçının müzik parçasını, klibini, film eserini, bir yazarın kitabını veya bir firmanın yazılımını bu kişilerin izni olmadan ne kullanılabilir ne de kopyalayabilirsiniz.
- Bu eserler, sahibinin izin verdiği, yasal dağıtımını yapan mağaza ya da internet sitelerinde satın alınarak kullanılmalıdır.
- Aksi bir yöneme başvurulursa telif hakkı ihlali gerçekleşmiş, yani suç işlenmiş olur.

TELİF HAKKI AMACI

- Kişisel amaç → yaratıcı eser sahiplerini telif hakları aracılığıyla ödüllendirmek ve daha fazla eser yaratmaya teşvik etmektir.
- Toplumsal amaç → özgün ve yaratıcı eserleri belirli bir süre geçtikten sonra toplumdaki herkesin yararlanmasına sunmaktır.

İNTERNET VE TELİF HAKKI İHLALI

- İnternet üzerinden bilginin çok hızlı ve denetimsiz bir şekilde yayılması telif hakkı ihlal suçlarının artmasına neden olmuştur.
- Müzik albümleri, yazılımlar, oyunlar, filmler kitaplar daha birçok eser daha yayımlandığı ilk saatlerde internet üzerinde paylaşılmakta ve birçok kullanıcı hiç farkında olmadan bu suçta ortak olmaktadır.
- Telif haklarının ihlali halinde hukuk ya da ceza davası açılabilir. Bu işlem cumhuriyet savcılığı aracılığı ile yapılır.
- Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre bu kişiler hakkında **2-4 yıl hapis (daha fazla olabilir), 50-100 Bin tl ağır para cezası** istenebilmektedir.

SUÇA ORTAK OLMAYIN

- Her şeyden öte bu eserleri yasal olmayan yollardan elde etmek, eser sahiplerinin hakkını yemek anlamına gelir. Çünkü korsan yolla elde ettiğiniz bir eserin sahibine hiçbir maddi geliri yoktur. Hatta zararı vardır.
- Eser sahibi, emeğinin karşılığını alamadığını gördüğünde artık yeni eserler ortaya koymak için çaba sarf etmeyecek ve isteği kırılacaktır.

UYGULAMALAR

1. Telif hakkı deyince ne anlıyorsunuz yazınız.
2. Telif haklarını hiçe sayarak internette bir sanatçının müzik albümünü indirdiğinde ;
 - a. Albümü izinsiz indiren kişinin hukuki açıdan başına neler gelebilir yazınız.
 - b. Bu davranışı ahlaki olarak sanatçının bakış açısından değerlendiriniz.
 - c. Siz sanatçı olsanız bu emek hırsızlığı karşısında neler hissederdiniz?
 - d. Siz sanatçı olsanız bunu nereye nasıl şikayet ederdiniz?

- Kaynak: <http://www.telifhaklari.gov.tr>

YAZILIM LİSANSLARI NELERDİR?

Yazılım Lisansları

- **Yazılım lisansları** bir programın geliştirilmesi, dağıtılması gibi şartları belirtir.

1. Lisanslı Yazılım Nedir?

- Geliştiricinin kullanım hakkını belirli koşullarla ücret karşılığında verdiği yazılımlardır.
- Ücretlendirme ömür boyu olabildiği gibi, aylık ve yıllık şekilde de olabilir. Ücreti kurulum yapılacak cihazın niteliği ve sayısı da etkileyebilir.

2. Ücretsiz Yazılım Nedir? (Freeware):

- Dağıtımı ve kullanımı tamamen ücretsiz olan yazılımlardır.

3. Paylaşılan Yazılım Nedir?(Shareware):

- Belirli bir süre (15-30 gün) kullanım izni olan programlardır. Verilen süre bitiminde kullanmaya devam etmek için paylaşılan yazılım satın alınmalıdır.
- Ücretli antivirüs yazılımları buna güzel bir örnektir.

4. Demo Yazılım Nedir?

- Bazı özellikleri kısıtlanmış olan yazılımlardır.
- Tüm özelliklerin kullanılabilmesi için demo yazılım kullanıldıktan sonra gerçek lisanslı program satın alınmalıdır

5. Açık Kaynak Kodlu Yazılım Nedir? (Open Source):

- Kaynak kodu herkese açık olan ve isteyen programcılar tarafından üzerinde değişiklik yapılabilen yazılımlardır. Genellikle ücretsiz olarak dağıtılmaktadırlar.

6. Beta Yazılım Nedir?

- Geliştiricinin esas sürümü hazırlama aşasında gönüllü kişilerin ücretsiz kullanıp test etmesi için dağıttığı versiyonudur. Beta yazılımlar genellikle lisanslı yazılımlar için hazırlanır.

